

PTUJSKI LIST

Stane:

Za celo leto . . . . . K 30—
za pol leta . . . . . 15—
za četrť leta 7.50
za 1 mesec 2.50

Posamezna številka 1 K.

Uredništvo in upravništvo je v
Ptuju, Slovenski trg 3 (v starem
rotovžu), priličje, levo.

Rokopisi se ne vrnejo.

Politično gospodarski tednik.

Štev. 46

Ptuj, 14. novembra 1920

II. letnik

DEMOKRATSKA STRANKA.

 V nedeljo, dne 14. novembra 1920
se vrši

Javen shod

v Narodnem domu v Ptuju.

 Začetek ob 10. uri dopoldne.

Govorniki:

dr. Vekoslav Kukovec, minister   **dr. Vl. Serbec**, odvetnik v Mariboru.
Iv. Rebek, obrtnik v Celju.   **Fr. Voglar**, profesor v Mariboru.

Krajevna organizacija JDS. v Ptuju.

O avtonomiji.

Eno najvažnejših vprašanj, katero bi imela rešiti bodoča Narodna skupščina, je, kako se naj razdeli naša država, da se bo najboljše upravljala. V našo novo kraljevino so se združile s Srbijo, ki je bila že prej kraljevina, razne večje ali manjše dežele, ki so se v prejšnji monarhiji različno upravljale. Začasno so obdržale te dežele tudi v novi državi svojo samostojnost. Dežele, v katerih prebivajo Slovenci, so se združile v upravno celoto Slovenije, kateri načeluje pokrajinska vlada v Ljubljani. Enako upravno celoto tvori Dalmacija, Bosna in Hercegovina, Hrvaška, Vojvodina. Nekatere so precej male, druge pa zelo velike.

V novi naši državi se bo treba odločiti, ali naj ostane pri sedanjih ureditvah, ali se naj izpremeni in kako. Nekateri bi radi, naj bi se vsa država razdelila po plemenih Srbih, Hrvatih in Slovencih v tri plemenske provincije, ki naj bi imele precej široko avtonomijo in bi bile le z nekimi skupnimi zadevami združena. Drugi pa hočejo, naj bi se država razdelila v več ne prevelikih pokrajinskih okrožij, ki bi imela tudi obsežen samostojen zlasti gospodarski delokrog, politične zadeve pa bi pripale osrednji skupni vladi.

Premisliti moramo, kaj bi bilo za nas, pa tudi za državo boljše.

Plemenska avtonomija zahteva, naj bi

bili Srbi za se, Hrvati za se in Slovenci za se. V besedah se to lepo sliši, a kako bi bilo v resnici? Nastala bi tako Velika Srbija, ki bi jo tvorile srbska kraljevina, Bosna, Banat, Bačka, Srem, del Slavonije in Like, južna Dalmacija in Črna gora; Hrvatska bi obsegala večino hrvatske banovine in del Slavonije, Slovenija pa kraje, kakor so sedaj združeni. Srbija bi tako štela čez 10 milijonov prebivalcev, Hrvatska niti dva milijona, Slovenija pa okol 1 milijon. Srbija bi imela vse rodovitne in bogate pokrajine ter morje. Slovenija pa samo nekaj gozda in premoga. Pri skupnih zadevah, kakor carina, vojaštvo, zunanja politika bi Slovenija ne prišla radi svoje malosti do nikake veljave, odločevala bi edino Velika Srbija, podobno kakor je med nemškimi državami in državami svoj čas v cesarstvu odločala edino le Prusija. V avtonomnih zadevah bi sicer lahko delali, kakor bi sami hoteli, le če bi imeli — s čim. In še sedaj zabavljamo, da moramo dati za 1 srbski denar 4 naše krone, kaj bi šele potem rekli, ko bi morali kakor v Avstriji dati zanj 13 kron!

Motili bi se tudi, če bi mislili, da bi pri samostojni naši pokrajinski upravi bili v delu za občes koristi bolj složni in delavni. Dosedanje razmere pri naši vladi v Ljubljani nas poučujejo prav o nasprotnem. Glavno delo bi bilo kakor v Šušterskičevi dobi, da bi svoje politične nasprotnike pobijali. Zlasti pa še mi Štajerci že sedaj vidimo, da je tudi Ljubljana precej daleč od nas, da vladajoča gospoda v Ljub-

ljani ne pozna dosti naših štajerskih razmer, zato pa tudi bolj skrbi za ožje kranjske potrebe.

Ako pa bi razdelili državo v enotna večja avtonomna okrožja, kakor zahtevajo to gospodarske in pokrajinske prilike, bi uprave v njih lažje skrbele za svoje področje. Vse bi bile enako samostojne in enako odvisne od skupne državne uprave, v svojem delokrogu pa bi lažje pregledale lastne potrebe.

Politika in gospodarstvo.

Dr. Fran Ogrin.

Kakor si postilja narod in država politično, tako leži gospodarstvo. To bridko resnico okušamo tudi mi Jugoslovani. Da bi imeli že urejeno in konsolidirano državo (v političnem smislu), nam bi se tudi že davno gospodarsko že bolje godilo. Kaj nam pomaga vse naše prirodno bogastvo, če ga pa ne moremo prav izrabiti, kaj naša krasna lega ob adrijanski obali, če smo pa faktično blokirani! Da, da, po razdrapanosti naših političnih razmer se ceni tudi naše gospodarske moč in veljava. Ravno, ker ne nudimo zunanjemu svetu harmonične, popolnoma ujedinjene, močne države, se nas briskira in striže tudi gospodarsko.

Prva in poglobljena naloga konstituante bo tedaj, da postavi državi trdne, nerazrušne temelje, na katerih bo vzvalovilo plodonosno

politično in smotreno gospodarsko življenje. Potem bo tudi inozemstvo drugače cenilo i našo valuto, i naše produkte, naše delo in gospodarski pomen. Do takrat bo menda že tudi rešeno jadransko vprašanje, koja rešitev nam bo omogočila svobodno in neovirano pomorsko trgovino.

Gorje nam pa, ako tudi konstituanta ne bo delamožna in bo uničevala svojo enerzijo v neplodnih stankarskih in osebnih prepirih! Zato naj bi volili take kandidate, o katerih smo prepričani, da bodo res delali.

Gospodarstvo.

Nova industrija. V Strnišču pri Ptuj, kjer je izza vojne največja kolonija barak, se snuje delniška družba za izdelovanje lesenih stavb (hiš, vil, telovadnic, mostov itd.) ter za napravo novih in popravo starih železniških vagonov. Družba bo imela temeljne glavnice 30 milijonov kron. Kraj je za industrijo prav prikladen, ker ima razen mnogih barak vodovod, električno ravsvetljivo in kanalizacijo.

Visoke krušne cene v Zagrebu. V Zagrebu so poskočile cene kruhu pri kg belega iz nularice na 17 K, iz moke št. 2 pa na 15 K. Določena je najvišja cena za mleko in sicer s 5 K liter.

Ugodna sladkorna žetev. V vseh državah cenijo letošnji pridelek sirovega sladkorja dosti višje kot je bil lanski, in sicer na Nemškem do devet milijonov centov več, v Češko-slovaški za dvestopetdeset tisoč ton več, na Nizozemskem za 60.000 ton, v Belgiji za 80.000 ton in na Francoskem za 125.000 ton več. Ali bo tudi cena sladkorju povsod za toliko nižja?

Cene sladkorju padajo. V Sarajevu so zadnji teden padle cene sladkorju od 70 do 90 K na 58 K za kg sladkorja.

Važne davčne olajšave. V finančnem zakonu so se napravile važne spremembe. Davek za vino bodo plačevali le konsumenti, ne pa pridelovalci. Trošarina na sadni most se popolnoma opusti. Žganjekuha je prosta do 6 izlivo v kotlih. Zemljiški davek se zniža od štirikratnega iznosa na trikratni iznos. Od električnih žarnic izpod deset sveč se ne plača nikake trošarine. Tudi od olja ne bo trošarine, istotako je kvas prost. Zakon o posebnih davčnih povišanjih za Slovenijo se opusti.

Izvoz žrebet in konj. Na predlog ministrstva za kmetijstvo in vode dovolil je ministerski finančni komitet izvoz 2500 žrebet iz Slovenije v inozemstvo. Od teh 2500 žrebet sme se izvoziti 500 konj, rojenih v letu 1918., 1000 rojenih v letu 1919. in 1000 letošnjih žrebet. Izvoz je dovoljen le preko carinaren v Mariboru in Borovnici. Na teh dveh postajah pregledoval bo državni živinozdravnik konje, ki se nameravajo izvoziti, na njihovo starost in zdravje. Izvoz je za enkrat dovoljen samo za žrebeta moškega spola belgijske in in noriške pasme. Naslov se naproša, da to razglasi in da se o tem obveste konjerejci, ki imajo odvišna žrebeta za izvoz.

Volilno gibanje.

Volišča za ptujski okraj.

Za volitve 28. novembra so določena sledeča volišča:

Ptujski okraj: Sv. Urban občine: Bišečki vrh, Destinci, Dolič, Livanjci, Ločič, Sv. Urban, Trnovska vas, Trnovski vrh.

Sv. Marko: Borovci, Markovci, Prvenci, Spuhlja, Zabovci.

Savci: Bratonečice, Savci, Trnovci.

Svetinje: Brebrovnik, Litmerk, Mihalovci, Veličane, Žerovinci.

Breg: Breg, Hajdina.

Plat: Brestovec, Nimno, Plat, Rajnkovec, Sv. Katarina.

Ragoznica: Brstje, Kicar, Rogoznica.

Meretinci: Bukovci, Formin, Gajeveci, Mala vas, Meretinci, Stojnci, Sv. Marjeta.

Cirkovce: Cirkovce.

Vel. Nedelja: Cvetkovci, Sardinje, Trgovič, Vel. nedelja.

Stoprce: Črmožiše, Stoprce, Sv. Bolfenk.

Žetale: Dobrina, Kočica, Nadole, Žetale.

Nova cerkev: Dolena, Gruškovje, Nova cerkev, Sedlašek, Podlehnik, Sv. Trojica v H.

Rogatec: Donačka gora, Rogatec, Sv. Florijan, Sv. Rok.

Polenšak: Dragovič, Hlaponci, Polanci, Polenšak, Lomi, Sv. Lovrenc.

Gradišče: Dravci, Gradišče, Drstelja, Janežovci, Jiršovci, Vintrovci.

Ormož: Frankovci, Hardek, Ormož, Hum, Pušenci.

Hrastovec: Gorenjski vrh, Turski vrh, Zavrče.

Sv. Barbara: Gruškovec, Slatina, St. Barbara, Sv. Elizabeta.

Sv. Miklavž: Jastrebeci, Hermanci, Kog, Sv. Miklavž, Vitan.

Marklavas: Jurovce, Lanca vas, Trnovci, Zg. Pristava.

Kostrivnica: Kostrivnica.

Krčevina: Krčevina, Mestni vrh, Vurperg.

Sv. Tomaž: Lahonci, Runeč, Sv. Tomaž.

Ptujska gora: Majšperg, Ptuj. gora.

Dornava: Mezgovci, Moškanjci, Pacinje, Podvinci.

Središče: Obrežje, Središče, Šalovci, Vodranci.

Sv. Vid: Pobrežje, Vareja.

Sv. Lenart: Podborci, Samožani, Sodinci, Vičanci.

Ptuj: Ptuj.

Rogaška Slatina: Rogaška Slatina, Slatina, okol., Sp. Sečevo, Sv. Mohor, Sv. Trojica, Takačevo.

Sv. Andraž: Sakošak, Sv. Andraž na Goričkem, Zagorci.

Šentjanž: Slovenja vas, Šentjanž.

Sv. Andraž: Skorišnjak, Sv. Andraž v L., Vel. Varnica, Vel. Okič.

Sv. Lovrenc: Sv. Lovrenc na Polju.

Odstop dr. Rybara in dr. Gregorina od kandidate. Vsled nevarnosti, da bi se v volilnem boju izigravali osebi obeh znanih primorskih politikov druga proti drugi, ker sta oba bila kandidata v istem volilnem okrožju in ker bi s tem znali biti oškodovani interesi kot kandidata, sta oba odstopila kot kandidata. To je smisel izjave, ki sta jo te dni objavila v listih. Narodnosocialna „Nova pravda“ se v nesramnem članku zaganja v demokratsko stranko, češ da je ona kriva tega odstopa, da je izdala interese beguncev itd. Verjamemo, da narodne socialiste odstop dr. Rybara hudo boli, odtod ves ta gnev in srd, na katerega izbruhe pa odgovarjati nam niti v glavo ne pade. Demokratska stranka je preresna, da bi se dala le količkaj razburjati od političnih otročarij kakega Deržiča ali Brandnerja in podobnih.

Boj med samostojneži in kmečko zvezo. „Straža“ in „Slovenski Gospodar“ sta začela ljuto napadati kandidate Samostojne kmetijske stranke, zlasti pa njenega kvalificiranega kandidata g. Dobnika Štefana iz Zlatoličja, ki je sedaj kmet in mlinar, dasiravno bi bil danes lahko advokat ali pa kakšen višji državni uradnik. Živi že 4 leta na svojem domu ter se peča z mlinom in kmetijstvom ne samo na papirju, ampak tudi dejansko. Ta kandidat je menda kmečki zvezi najbolj na potu, ker je SKS edina stranka, ki ima takšnega kvalificiranega kandidata, t. j. z visokošolsko izobrazbo, ki se resnično peča s kmetijstvom kakor vsaki drugi kmet. Kmečka zveza pa, ki pravi, da je kmečka, ni mogla najti niti enega takega kvalificiranega kandidata, ki bi bil vsaj mlinar, ampak si je za svoje kandidate zbrala kar več advokatov in duhovnikov. Radovedni smo, ali bo imel ta resnično kmetijski kandidat z visokošolsko izobrazbo, ki pozna vse državljanske zakone, razen tega pa tudi kmetijstvo iz lastnih rok, pri volitvah 28. novembra v ptujskem okraju za volilce veliko privlačno silo. Volilci, premislite torej, ali daste

svoj glas za gori imenovanega kandidata, ali pa za kandidate kmečke zveze, ki ima samo takšne kvalificirane kandidate, ki poznajo kmetijstvo le iz knjig in lepo donečih pripovedk, kako se kmetu dobro godi.

Sladek navzgor, sladek navzdol. To je klerikal-c. Navzdol se dobrika vsem instinktom mase, ruje proti Srbom, govori o militarizmu, piše o avtonomiji, vpije o lastni zakonodaji, kriči o veri, zabavlja vsevprek. Misli pa samo na sebe samega, na svojo politično moč, na fonde, in deželno samoupravo razume tako, da bi samo on rad upravljal deželo. V Beogradu pa podpisuje vse finančne zakone, soglašja z vsemi davki, dobiva rede, hodi na dvor, se prilizuje ministrom, liže generalom podplate, povišuje železniške tarife, krepko podpira svoje banke in podjetja, štiti izvoznike in velekapitaliste, pomaga uničevati agrarno reformo. Doma prodaja kmeta, kmetijsko družbo, delavca, uradnika, konzumenta. V Beogradu prodaja državo, Slovenijo, avtonomijo, finance — vse prodaja, kar more. To je politično verižništvo na debelo.

Zakaj ima demokratska stranka toliko nasprotnikov? Zato, ker to ni stranka kakega posameznega stanu, ker ne zastopa koristi le enega stanu na škodo vsem drugim stanovom. Demokratska stranka zastopa koristi vseh stanov, ker ve, da le ob medsebojni zadovoljnosti raznih stanov je mogoče uspešno delo.

Jeli demokratska stranka zares demokratska, t. j. da naj odloča o sebi ljudstvo? To vidimo ne samo iz njenega programa, nego tudi iz tega, ker si je za kandidate postavila najodličnejše zastopnike raznih stanov.

Demokratska stranka državna stranka. Kakor ni demokratska stranka za posamezen stan, tako tudi ni za pokrajinsko razcepitev naše države. Dobro ve, da bo naša država močna znotraj in na zunaj, ako bo ujedinjena v eno celoto, ne pa razkosana na manjše samostojne dele, ki bi si nazadnje začeli še med seboj nasprotovati.

Kdo bo torej volil demokratsko stranko? Demokratsko stranko bo volil vsakdo, komur je za lastno korist. Lastna korist zahteva prvič, da ne bo delal eden proti drugemu, ampak drug za drugega; da ne bo mogel eden odirati drugega in živeti na njegove stroške, ampak se delo in bremena pravično razdele na vsakega posameznika. Drugič zahteva prava korist vsakega posameznika, da bodi naša država močna. Potem ne bodo mogli nemirneži, prekucuhji delati nemirov, škodovati obči koristi, ker jih bo država lahko strahovala.

Kdo ne bo volil demokratske stranke? Demokratske stranke ne bo volil, komur so osebne koristi več kakor obče koristi. Demokratske stranke ne bo volil, komur je le za trenutno korist, ki ne pomisli, da se mora trenutna korist izprevreči kasneje v škodo. Demokratske stranke ne bo volil, kdor nima čistih rok, kdor živi na škodo drugih, ker ni pravega reda, in želi zato, da se še ne napravi red, temveč morda še večji nered, ker je v kalnem laže ribariti.

Zakaj še deluje demokratska stranka za močno urejeno državo? Demokratska stranka dobro ve, ako smo v državi složni, vsi vneti za svojo kraljevino, nas bodo tudi tujci spoštovali, uvaževali in nam zaupali. Le tedaj pa, ako nam zaupajo, nam bodo svoje izdelke, ki jih sami nimamo, prodajali po primerni ceni, od nas pa kupovali blago, ki ga oni nimajo. Ako nam pa tujci ne zaupajo, moramo od njih blago mnogo draže plačevati. Odtod deloma tudi sedanja visoka draginja. Notranji medsebojni prepiri državo le šibe in slabe, složno delo jo pa jači.

S Polja. Pri nas so se začeli ljudje močno brigati za volitve. Imamo dve stranki, za ktere love volilce. Prvo vodijo duhovniki, drugo pa kmetje sami. Pravijo, da so volitve svobodne. Pri nas pa malo čujemo o svobodi. Zakaj vedno slišimo, da moramo voliti one može, ki so nam jih postavili v Mariboru. Najbolj hudi pa so gospodi na samostojneže, o katerih trdijo, da so naši najhujši sovražniki. Nekteri pristaši klerikalne stranke so že

tako zdvijani, da groze s pobojem onim, ki se zavzemajo za samostojno kmetjsko stranko. Poznam pristaše samostojnežev, pa moram reči, da so to pošteni ljudje, delavni in dobri gosdodarji. Imajo edino napako, da ne verujejo vsega, kar piše „Slovenski Gospodar“ in mislijo, zakaj ne bi kmetje sami začeli za se skrbeti. Saj smo v vojski dosti pretrpeli in marsikaj izkusili. Zato hočemo tudi po svoji volji voliti one, do katerih imamo največ zaupanja.

Političen uboj. Od Sv. Andraža v Slov. Goricah nam poročajo, da sta tam dva prenapeta pristaša klerikalne stranke ubila J. Stebiha, ker je pristaš samostojne kmečke stranke. To so pristni sadovi one politike, ki hoče imeti vso oblast, duhovno in posvetno v svojih rokah. Vera zahteva, ne ubijaj; ljudstvo pa se fanatizira, da sme s političnim nasprotnikom storiti vse.

Dopisi.

Stanovanjsko in kulturno vprašanje v Ptuj. Kulturni zavodi so posebna pastorka Ptujčanov glede stanovanj. O pomanjkanju stanovanj za gimnazijske profesorje sem že pisal. Še večji reveži so naši glasbeni učitelji in učiteljice in cela glasbena šola kot taka. Šola se je zatekla v Dijaški dom, ki ima že komaj dovolj prostora za svojih blizu 90 gojencev. Ena učiteljica zmrzuje v privatnem stanovanju v sobici brez peči, najnovejši učitelj pa sploh nima stanovanja. Čemu vabimo te ljudi k nam, če nikdo nima toliko srca in moči, da bi jim pripomogel do malce udobnega življenja? Tudi gledališki igralci baje niso dobili prenočišča. Čemu nekateri idealisti Ptujčanom vsiljujejo kulturo? Pustimo vendar gimnazijo, glasbeno šolo, gledališče itd., da ne bomo nikomur nadležni s kulturnimi zahtevami!

Vajda, gimn. ravn.

Za nagrobni kamen pokojnega nadkomisarja Miloša Meža so do sedaj prispevali: Po 200 K G. Franjo Čuček, veletrgovec v Ptuj; nadalje po 100 K Gg. major Djelošević, Dr. Ivan Fermevc, odvetnik, dr. Sadnik, odvetnik, dr. Tone Gosak, odvetnik, dr. Anton Horvat, odvetniški kand., brata Vošnjak, trgovca, Julij Schäffer, kapitan v pokoju, Emilija Milada Schäffer, kapetanova soproga, odvetniška pisarna dr. Senčar in dr. Šalamun. Po 80 K: G. Anton Jurca, veleposestnik v Ptuj. Po 50 K: gg. Franc Strafella, notar, Mihael Brenčič, komisar okrajnega zastopa, inžiner Novak. Po 25 K: g. Milan Zemljič, poštni nadkontrolor v Mariboru. Po 20 K: gg. dr. Vekoslav Visenjak, dr. Bela Stuhec, zdravnik. Po 10 K: gg. notar Kazimir Bratkovič v Ptuj, dr. Otmar Pirkmaier, vodja okrajnega glavarstva, dr. Terstenjak, vladni koncipist, Zvonko Bratina, vladni koncipist, J. Marko. Uradništvo mestnega urada á 10 K: gg. Treo, Toplak, Maté, Sigl, Mokole; á 5 K: gg. Ferleš, Stuhec, Jesič, Glavič, Kos, nadalje g. dr. Tomaž Horvat, odvetnik, g. Banko 4 K. Vsem, ki želijo izkazati pokojniku zadnjo čast, je tukaj dana prilika, da prispevajo po možnosti za nagrobni kamen. Prispevke sprejema uradništvo „Ptujsk. lista.“

Obkraden grof. V vilo grofa Orssicha na Zgor. Bregu pri Ptuj je bilo nedavno vlomljeno. Vlomilci so grofu odnesli raznovrstne dragocenosti, odnesli so mu vse, kar ni bilo pribito. Grof ima za 57.000 kron škode. Nekaj vlomilcev je že pod ključem, glavarja pa ne morejo izslediti.

Velik ogenj v Podlehniku. V noči od ponedeljka na torek kmalu po polnoči je izbruhnil na neznan način v gospodarskem posloplju štajerske hranilnice ogenj. Ogenj se je

hitro širil, gašenje je bilo težavno. Ker je bila nevarnost velika za vsa poslopja, so poslali v Ptuj do gasilnega društva po pomoč. Zgor. je gospodarski del glavnega poslopja z različnimi orodji, stroji, stiskalnico. Škoda je velika.

Podružnica C. in M. v Ptuj. Odbor moške in ženske podružnice Ciril in Metoda priredil je minulo nedeljo „Veliko tombolo“ v prid glavni družbi. Radi slabega vremena se tombola ni mogla vršiti na prostem, ampak v Društvenem domu, ki je bil nabito poln igralcev. V najlepšem redu se je vršilo zbiranje, pregledovanje kart in razdelitev listkov za dobitke, katerih je bilo blizu 500. Po končani tomboli šli so si igralci z listki v hranilnične prostore po svoje dobitke, ki so bili z enakimi številkami zaznamovani. Marsikdo je bil vesel svojega dobitka, ker tako velike vrednosti ni pričakoval. Večji dobitki so namreč bili v vrednosti od 100 do 600 K. Vsi tisti, ki so bili tako lepo obdarovani, zahvaliti se morajo darovalcem in sicer v prvi vrsti Jugoslovanski tovarni za usnje in čevlje na Bregu, ki je podarila celo kožo podplatov v vrednosti nad 2000 K, dalje Posojilnemu in hranilnemu društvu v Ptuj za sprejetih 1000 K, g. Pavlu Pirichu za kompletne 3 priprave za čevlje tudi v vrednosti 1000 K, potem našej grofici Herberstein za 3 m³ drv, grajščaku Lipitu iz Turniš za živo tele, gg. Orsiču in Zorčiču za veliko kg moke in zdroba, g. hotelirju Kossarju za vino in mično okrašenega pruleka, dalje našim trgovcem gg. Lenartu, Čučeku, Senčarju, Vošnjaku, Jozefu Pirichu, Brenčiču, Havelki, pivovarni Laški trg in še vsem drugim za lepa in dragocena darila. Reči moramo, da se niti eden, kjer se je pobiralo, ni branil darovati darila ali prispevka v denarju, posamezni so bili celo tako ljubeznivi, da so nabiralcem ponudili z dobro vinsko kapljico. Pohvaliti jih moramo, ker s tem so vsi jasno pokazali, da živijo med Slovenci in uvažujejo ter podpirajo njih koristno delovanje v prid selski družbi. Vsi ti darovalci naj sprejmejo tudi od odbora moške in ženske podružnice najprizračnejšo zahvalo. Vsem pa kličemo: „Bog Vam povrni stotero!“ — Odbor se pa tudi zahvaljuje vsem nabiralkam in nabiralcem darov za njih veliki trud, da so pobirali od hiše do hiše. Verjemite nam, da to ni bil malenkosten trud, treba je bilo trdne volje in mnogo jakosti. Pobiralo se je namreč prvič tudi med ptujskimi Nemci. Vsem tem in onim, ki so nam pomagali pri tomboli, bo gotovo v največje zadoščenje čisti dobiček, ki ga dobi glavna družba. Prav iskreno se Vam odbor zahvaljuje in daje vsem drugim v posnemanje in vzgled!

Državna razredna loterija. V prihodnjih dneh začela bode poslovati naša državna razredna loterija. Vsako kolo je razdeljeno v 5 razredov ter se bodo izdajale cele, polovične, četrtinske in osminske srečke. Cena celim srečkam za vsak razred znaša 192 K in bode v vsakem kolu izžrebana polovica vseh srečk. Glavni dobiček znaša 4.000.000 K. Interesenti se opozarjajo, da si naročijo in pustijo rezervirati srečke že v naprej čim prej, da se jih zamore naročiti. Pooblaščenno prometno mesto za državno loterijo v Ptuj je Podružnica Ljubljanske kreditne banke

Slovensko pevsko društvo „Zarja“ v Ptuj priredi 13. novembra 1920 Martinov večer v Narodnem domu. Sodeluje tamburaški zbor iz St. Vida. Začetek ob 20. uri. Vstopnina prosta. K obilni udeležbi vabi ODBOR.

Tabor Samostojne kmetijske stranke zadnje nedelje v Društvenem domu v Ptuj je bil zelo dobro obiskan. Kandidatje in drugi govorniki so razvijali program te nove stranke, ki pridobiva vzlasti v Ptujskem okraju na kmetih od dneva do dneva več pristašev. Je pa res že skrajni čas, da se naš kmet že enkrat postavi na lastne noge in da si osnuje krepko kmetijsko organizacijo. V naši državi je do 80% kmetijskega ljudstva in je popolnoma naravno, da bi morala močna agrarna stranka imeti v državnem zboru odločilen vpliv. Tega se bodo naši kmetje pridobili, če bodo pri volitvah v konstituanto nastopili

zdrušeno za svoje kmetske kandidate. Tedaj v boj za „Stare Pravdo.“

Krajevna organizacija NSS v Ptuj na delu. Odbor NSS v Ptuj je vložil oster protest pri deželni vladi, češ, da kupuje Prva jugoslovanska tovarna za usnje in čevlje na Bregu Scheiblove hiše. Preti baje nevarnost, da pridejo najlepše ptujске hiše v židovske roke. Pred vsem ugotavljamo, da je pri imenovanem podjetju inozemski kapital vdeležen samo z 20%. Razen enega družabnika so vsi drugi člani jugoslovanski državljani. Tej družbi niti na misel ni prišlo, pogajati se za Scheiblove hiše, ker dandanes pač nihče ne kupuje hiše, ki je zasedena od strank do zadnjega kotička. To tudi dobro vedo gospodje pri NSS. Pa kaj za to! Treba je hujskati proti podjetju, v katerem je zaposlenih do 300 domačih delavcev. Hujskanje proti podjetju bi škodovalo seveda najbolj delavcem samim, ako bi imelo kedaj kak uspeh. Sicer pa je le škota, da Jugoslovanska tovarna ni kupila Scheiblovih hiš. Prišle bi tako vsaj v slovenske roke. Hiše so namreč res na prodaj in bi bilo nujno potrebno, da se ustanovi kak konzorcij domačinov, ki bi jih pridobil v prvi vrsti za uradniška stanovanja. V tem smislu bi naj delovale naše stranke, ne pa z negativnimi protesti.

Poziv beguncem! Begunci se obveščajo, da je kreditiranje vožnje za one, ki se za stalno vrnejo na svoja domovja, podaljšano od centralne vlade le do 31. decembra 1920. Ta rok se pod nobenim pogojem ne bode več podaljšal, zato je v interesu beguncev, ki se mislijo vrniti, da se vrnejo do konca leta, ker bi sicer morali sami plačati selitvene stroške. Urad za zaščito beguncev.

Politične vesti.

Pogajanja z Italijani radi Jadranskega vprašanja so se le pričela ta teden. Italijanske zahteve so velike. Obdržati hočejo naše ozemlje do razvodne črte Julijskih Alp od Triglava vzdolž gorske črte vzhodno od Idrije do Nanosa in Sneznika po določenih londonskega pakta do Kantride. Italija bi se odrekla samo logaški kotlini, obdržala pa bi za se okraj Postojne in Razdrtega in železniško križišče St. Peter na Krasu. Na novo pa hoče zase zahtevati jeseniški trikot, da bi imela z Avstrijo železniško zvezo skoz Karavanke. Zatrjuje se, da imajo italijanski delegati najboljše voljo, doseči to pot sporazum. A ob nepopustljivosti v pretiranih italijanskih zahtevah ob enem že prorokujejo, da se bodo tudi ta pogajanja končala brez uspeha.

Kultura.

Gledališče v Ptuj. Ptuj se je posrečilo pridobiti mariborsko dramo, da gostuje stalno po enkrat na teden tudi pri nas. To je velepomembna pridobitev in vredna, da jo odkrito pozdravljamo. Doslej sta se uprizorili dve deli: „Kralj na Betajnovi“, satirična drama Cankarjev in burka „Španska muha.“ V obeh slučajih smo imeli priliko občudovati prvovrstne moči. G. Nučič v ulogi Kantorja se je pokazal pravega umetnika; njegove realistična igra je bila pretresljiva. Tudi Maks je ugajal; maska pisateljeva se nas je dojmila dejal bi slovesno otožno. Če bi se bila satirična stran dela podčrtala malo ostreje, bi bilo uprizoritvi le v prid. Brilljantno se je izvedla burka S. t. m. Živahna igra, spretnost predstavljalcev, koatično zamotani zapletvi, neodoljiva komika so izvabljali občinstvu peharje smeha. G. Povhe, znaan komik, tako v burki kakor v opereti nam je s svojo fenomenalno gibkostjo jezika in kretenj ustvaril tovarnarja ženofa, da si nismo mogli želeti boljsegga. Gd. Zelenik je bil v ulogi „Hajniriha, asirijalnoga“ pristen Ribničan, kakor ga je Bog ustvaril, seveda že od kulture zlakiran. G. Rožanski in Rasberger sta bila v ulogah Tidermajerja in

Vimerja gornjima izvrstna sekundanta. Tudi ostale uloge so bile v dobrih rokah. Veseli nas odkrito, da imamo v Ptujju priliko prisostvovati aprizoritvam, uprizorjenim od igralcev po poklicu. Njih delo in trud bosta rodila sigurno najlepše sadove in bosta mnogo pripomogla k izobrazbi, posebno mladine. Gledališče je bilo oba večera razprodano. Zanimanje je povsod veliko tudi na deželi.

Razno.

Dr. Korošec za zamenjavo 10 kron za en dinar. Voditelji SLS (zvezarji) skušajo za vsako lumparijo in krivico, katero naredi njih ministri na račun celokupnega ljudstva, najti krivca v nasprotnih vrstah in tako prikriti svojo umazanost. Pri tem računajo seveda na dober tek svojih ljudi, kateri naj bi njih gnojnico povžili za sladko medico. Tako so tudi za svoj rop, storjen na račun našega imetja z zamenjavo 4 krone za 1 dinar, hoteli prevaliti krivdo celo na naše rame, ko vendar vsak otrok ve, da dosedaj SLS še ni sodelovala pri nikakih naredbah in smo vedno in povsod zahtevali zamenjavo 1 za 1. Dr. Korošec pa ni bil zadovoljen z zamenjavo 4 za 1, temveč je že takoj ob prevratu v Švici izjavil proti dr. Mirku Košiču vpričo več drugih oseb, da bomo morali zamenjati 10 kron za 1 dinar. Kdo je torej kriv tega zločina? Zakaj nam ne pove tega pisec „Zločin nad domovino“ ali „Primate tatu!“?

Naznanilo.

Vljudno naznanjam p. t. občinstvu, da sem zopet pričel s

kmetskim mletjem.

Mlin je obnovljen ter se s tem izdeluje boljša moka.

Ptuj, mlin na loki, dne 5. novembra 1920.

Rihard Orssich.

Lepa zimska suknja

se proda. — Kje, pove uprava lista.

2 mizarska pomočnika

sprejme Ivan Podgoršek, mizarski mojster na Bregu pri Ptujju.

Št. 1845.

RAZGLAS

glede oddaje trt iz državnih trtnih nasadov.

S pooblaščenjem poverjenistva za kmetijstvo deželne vlade v Ljubljani se vinogradnikom naznanja, da se bodo spomladi leta 1921 oddajale iz državnih trtnih nasadov v SLOVENIJI po sledečih cenah:

1. za 1000 kom. cepljenk Ia . . .	K 2000.—
za 1000 " " " " " " " " " " " "	K 1000.—
2. za 1000 kom. korenjakov Ia . . .	K 500.—
za 1000 " " " " " " " " " " " "	K 250.—
3. za 1000 kom. ključev Ia . . .	K 100.—
za 1000 " " " " " " " " " " " "	K 50.—

Te cene veljajo le za manj imovite posestnike, ki doprinesejo od pristojne občine tozadevno potrdilo. Vsem drugim naročnikom se bodo trte zaračunale za 100% dražje.

Nadalje veljajo te cene le na oddajnem mestu v pristojni državni trtnici. Omot in dovoz na železnico ali pošto se zaračuni posebej. Trte dobijo le vinogradniki iz Slovenije, ki se zavežejo, da bodo trte sadili na lastni zemlji. Pri dodelitvi korenjakov se bo oziralo v prvi vrsti na one naročnike, ki nameravajo zasaditi lastni matičenjak, pri dodelitvi ključev pa na one naročnike, ki cepijo trte za lastni vinograd in ne za prodajo, in ki doprinesejo tozadevna potrdila pristojne občine.

Naročila se sprejemajo pri državnih trtnih nasadih in pri pristojnemu vinarskemu nadzorništvu (v Mariboru ali Novem mestu) in sicer najkasneje do 20. decembra 1920.

Po tem roku se razdelijo trte sorazmerno med upravičene naročnike, katerim se dostavi tozadevna nakaznica.

Maribor, dne 2. novembra 1920.

Državno vinarsko nadzorstvo v Mariboru.

Lepa meblivana soba

se takoj išče.

Naslov pove uprava lista.

Zmožen viničar

z več delavskimi močmi se išče. Nastop takoj. Več se izve pri

g. Rabeti Hutter, Ptuj, Dav. Trstenjakova ulica 9.

Pisalni stroj v dobrem stanju se proda. Kje, pove uprava Ptujjskega lista.

Krojaški pomočnik

samostojni delavec za mešano delo se takoj sprejme pri **FRANCU METLIČARJU** v Rogoznici št. 15 pri Ptujju.

Proda se

1 čelo, 1 kitara, 1 koncertne gosli, 1 ameriška flavta. Naslov pove upravnistvo.

Prodana se 2 hiši,

primerni za obrt, trgovino in privatno stanovanje, neobremenjeni, najlepša lega, v solčnem trgu v Sloveniji. Naslov pove upravnistvo.

Stavbinska družba Treo & drugi

se priporoča.

Miši-podgane - stenice - ščurki

in vsa golazen mora poginiti ako porablja te moja najbolj preizkušena in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim mišim 10 K, za podgane in miši 10 K, za ščurke 20 K, posebno močna tinktura za stenice 12 K, uničevalec moljev 10 K, prašek za uši v obliki in perilu 10 in 20 K, proti mravljam 10 K, proti ušem pri perutnini 10 K, prašek proti mrčesom 10 in 20 K, mazilo proti ušem pri ljudeh 5 in 10 K, mazilo za uši pri živini 6 in 10 K, mazilo proti garjam 12 K. Pošilja po povzetju **Zavod za eksport**

M. JÜNKER, ZAGREB 112, Petrinjska ulica 3.

Prva jugoslov. tovarna za usnje in čevlje na Bregu pri Ptujju

kupuje svinjske kože

po najvišjih cenah. Sprejmejo se v tovarni na Bregu, pri usnarju g. Francu Potočniku, Minoritski trg števil. 3 in v trgovini Josipa Piricha, Hrvatski trg.

Gostilna

se vzame v najem. Ponudbe naj se blagovolijo poslati na **J. M. hotel „Beograd“ Slovenjgradec.**

Lokomobila

40—60 HP se kupi. — Cenjene ponudbe na veletrgovino **LUDOVIK KUHARIČ, ORMOŽ.** Istotam se proda eventualno zamenja **Dieselmotor 35 HP** v zelo dobrem stanu.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Ptujju.

Delniška glavnica in rezerve okroglo 95.000.000.—

CENTRALA V LJUBLJANI.

Prometno mesto državne razredne loterije.

PODRUŽNICE v Splitu, Celoveu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru in v Borovljah.

Obreduje vloge na knjižice in na tekoči račun s 3½% brez odpovedi, proti 3 mesečni odpovedi s 3¾% čistih. Daje trgovske in aprovizacijske kredite. Izvršuje vse bančne transakcije.